ЛЕНІНСКАЯ ВУЧОБА

№ 7

АРГАН КУЛЬТПРОПУ ЦК КП(б)Б

Часопіс-падручнік для пачатковых парт-школ

БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА 1931

ЛЕНІНСКАЯ ВУЧОБА

ЧАСОПІС-ПАДРУЧНІК
ДЛЯ ПАЧАТКОВЫХ ПАРТЫЙНЫХ ШКОЛ

ОРГАН КУЛЬТПРОПУ ЦК КП(б)Б

№ 7

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА
МЕНСК — 1931

Заказ № 1400. 10.000 экз. (III). Галоўлітбел 1605.

Друкарня імя Сталіна.

ХАЛЕПА Т. Я.

ЗАДАЧЫ ЎБОРАЧНАЙ КАМПАНІІ

1. Вынікі веснавой сяўбы

Нядаўна скончыў сваю работу пленум ЦК УсеКП(б), які ў ліку іншых пытаньняў разглядзеў папярэднія вынікі веснавой сяўбы і намеціў баявую праграму практычных дзеяньняў па ўборцы ўраджаю гэтага году. Пленум ЦК у сваёй пастанове адзначае, што" ў выніку вясны 1931 году, колектыўны рух атрымаў рашаючыя перамогі ў большасьці раёнаў і абласьцей па асноўных галінах сельскае гаспадаркі СССР". Колектывізацыя бядняцка-серадняцкіх гаспадарак у асноўных збожжавых раёнах фактычна закончана. Гэткія збожжавыя раёны, як Украінская стэп, Паўночны Каўказ і іншыя ядняюць больш як 80 проц. бядняцка-серадняцкага сялянства ў колгасах і апрацоўваюць больш як 90 проц. усіх засеваў.

У іншых збожжавых раёнах колгасамі аб'яднана больш як 50 проц. бядняцка-серадняцкіх гаспадарак і звыш 60 проц. усіх засеваў. Гэта дае магчымасьць у асноўным закончыць суцэльную колектывізацыю гэтых раёнаў у гэтым годзе і ў „крайнім выпадку, не пазьней вясны 1932 году". Агульны процант колектывізацыі па БССР—38,4 проц. Як бачым, процант колектывізацыі перавысіў той процант, які вызначаўся ў пляне па колектывізацыі ў БССР.

Веснавая сяўба гэтага году дала вельмі яскравыя прыклады высокай продукцыйнасьці працы і організаванасьці яе. Засеў на кожны двор колгасьніка ў 2-3 разы больш за засеў у аднаасобніка. „Засеў на колгаснага каня амаль у тры разы перавысіў засеў на 1 каня аднаасобніка".

Пленум зазначае, „што колгаснае сялянства ўжоператварылася ў цэнтральную фігуру земляробства, колгасы зрабіліся асноўнымі вытворнікамі ня толькі збожжа, але і важнейшай сельскагаспадарчай сыравіны. Роля бедняка і серадняка-аднаасобніка ў сельскагаспадарчай вытворчасьці зрабілася другараднай. Заканчваецца ліквідацыя кулацтва як клясы ў збожжавых і сыравінных раёнах СССР".

Падводзіцца моцная машынная база пад буйныя соцыялістычныя гаспадаркі. Аб посьпехах колгаснага руху можа пацьвердзіць і тое, што засеўная плошча саўгасаў і колгасаў у параўнаньні з 1930 годам павялічылася больш як у два разы. У многіх раёнах веснавая сяўба скончылася раней вызначанага тэрміну.

У зьвязку з тым, што саўгасы маюць вялізарнейшыя посьпехі ў справе стварэньня і закаваньньня буйных соцыялістычных форм гаспадаркі і „з пераходам большасьці сялянства на шлях колектывізацыі, наша краіна зрабілася краінай самай буйнай сельскай гаспадаркі ў сьвеце".

У той час, як рад абласьцей і нацрэспублік плян веснавой сяўбы выканалі і перавыканалі, Савецкая Беларусь нездавальняюча выконвае пляны веснавой сяўбы. Зьвесткі Наркамзему БССР на 25 чэрвеня паказваюць, што плян веснавой сяўбы выканан толькі на 89,3 проц. Індывідуальны сэктар значна адстаў у сяўбе. Некаторыя раёны па-опортуністычнаму аднесьліся да аднаасобніка, недаацанілі ролі яго ў сельскагаспадарчай вытворчасьці нашай рэспублікі. Пры правядзеньні асеньняй уборкі і сяўбы неабходна ўлічыць гэтую вельмі грубую палітычную памылку недааацэнкі аднаасобнікаў і разгарнуць сярод іх належную работу.

Колгасны сэктар ідзе наперадзе, але таксама ня выканаў поўнасьцю плянаў веснавой сяўбы. На 20 чэрвеня колгасы выканалі 101,1 проц. пляну засеву. Па тэхнічных культурах колгасы дасягнулі добрых вынікаў. Ільну і канапель засеяна 242.450 *га*, або 101 проц. пляну.

Саўгасы выканалі 83 проц. пляну. Аднаасобнікі—81,5 проц. пляну. Незасеяную плошчу зямлі магчыма засеяць некаторымі сілоснымі культурамі. Тое-ж самае і адносна зямель злосных недасеўшчыкаў; гэтыя землі павінны быць засеены колгасамі

Вынікі веснавой сяўбы неабходна ўлічыць кожнаму саўгасу, колгасу і ўсёй нашай савецкай грамадзкасьці, каб у час найвялікшай і найадказьнейшай кампаніі і ўборкі ўраджаю памылак вясны не паўтараць.

2. Значэньне і задачы ўборачнай кампаніі

Уборачная кампанія 1931 г. набывае выключна важнае палітычна-гаспадарчае значэньне. Выкананьне задач партыі і савецкай улады аб колектывізацыі 45 проц. бядняцка-серадняцкіх гаспадарак у гэтым годзе, выкананьне плянаў трэцяга рашаючага году пяцігодкі ў значнай меры залежыць ад посьпехаў уборачнай кампаніі.

Хуткае, організаванае і добраякаснае правядзеньне ўборкі будзе садзейнічаць выкананьню ўсіх задач трэцяга рашаючага году пяцігодкі. Опортуністычная стаўка на самацёк у падрыхтоўцы, „было-б толькі пасеена, а ўбраць справа пусьцяковая", слабыя тэмпы работы значна пашкодзяць уборачнай кампаніі. Гэты момант неабходна зараз улічыць і даваць рашучы адпор тым, якія з прахладцам, а гэта значыць па-опоркуністычнаму адносяцца да падрыхтоўкі ўборачнай кампаніі.

Уборачная кампанія гэтага году будзе праходзіць ва ўмовах жорсткай клясавай барацьбы. Аджываючая кляса кулацтва і буржуазна-нэпманскія элементы паспрабуюць усімі магчымымі для іх сродкамі пашкодзіць пасьпяховаму ходу ўборачнай кампаніі. Саўгасьнікі і колгасьнікі павінны яшчэ больш згуртавацца вакол комуністычнай партыі і даваць руйнуючы адпор тым, якія паспрабуюць пашкодзіць другой бальшавіцкай уборачнай кампаніі.

Пасьпяховае правядзеньне ўборачнай кампаніі замацуе посьпехі колектывізацыі, створыць хвалю новага прыліву ў колгасы і пашырыць базу соцыялізму на вёсцы. Разам з тым гэта будзе магутным ударам па капіталістычных элемэнтах вёскі—кулацтву, якое ліквідуецца на базе суцэльнай колектывізацыі.

У гэтым годзе Савецкая Беларусь прыходзіць да ўборачнай кампаніі з новымі магутнымі дасягненьнямі. Больш як 30 проц. усіх бядняцка-серадняцкіх гаспадарак будуць убіраць поле колектыўна. Уборачная плошча пад саўгасамі і колгасамі ў гэтым годзе складае: 3.965 тыс. *га* саўгасаў; 8.316 колгасаў; 27 МТС—вось тыя этрады колгаснага сэктару ва ўборачнай кампаніі 1931 году.

Павялічэньне плошчы засеву яравых, значнае пашырэньне працаёмкіх культур, якія патрабуюць вялікіх затрат рабочага часу і абʼём уборкі сёлетнага ўраджаю ўскладняюць правядзеньне ўборкі. Але ўсе гэтыя труднасьці пакрываюцца тым, што ў гэтым годзе на саўгасна-колгасных палёх будзе працаваць больш чым у мінулым годзе ўборачных машын, тым, што колектыўная праца больш продукцыйная, тым, што мы маем вялікі вопыт уборкі ўраджаю мінулага году. На сходах колгасьнікаў патрэбна дасканала абгаварыць вопыт мінулага году і не паўтарыць тых памылак, якія былі зроблены. За апошнія гады мы пачалі ўсё больш і больш ужываць сельскагаспадарчыя машыны пры апрацоўцы зямлі. Але, калі ў пахаці і пасеве мы дабіліся таго, што трактар і дыскавая барана, сеялка і інш. працуюць добра, скарыстоўваюцца поўнасьцю, то ў справе ўжываньня сельскагаспадарчай машыны пры доглядзе за пасевамі і пры ўборцы—робяцца першыя крокі. У мінулым годзе трактары, сеялкі, дыскавыя бароны былі скарыстаны поўнасьцю, а машыны па апрацоўцы ільну, бульбакапалкі, снопавязалкі і нават малатарні нярэдка ляжалі папсаванымі, ці наогул не скарыстоўваліся.

У гэтым годзе машын на ўборцы ўраджаю будзе значна больш і задача саўгасаў і колгасаў заключаецца ў тым, каб у часе ўборкі яны ўсе былі скарыстаны. Прадуючы машынамі, магчыма, ў найбольш кароткі тэрмін скончыць уборку і вызваліць частку рабочай сілы для работы на фабрыках і заводах у горадзе.

Уборачная кампанія ўключае ў сябе догляд за пасевам, уборку ўраджаю і яго абмалот. Яна зьяўляецца апошняй опэрацыяй у сельскагаспадарчай вытворчасьці. Яна падводзіць вынікі ўсяго гаспадарчага году. Ад таго, як будзе праведзен догляд за пасевам, яго ўборка,—залежыць і вышыня ўсяго ўраджаю.

Зразумела, што калі будзе весьціся барацьба з палявымі шкоднікамі, з пустазельлем, будзе рабіцца дастатковая праполка тэхнічных культур, калі зьняцьце ўраджаяў ідзе своечасова, дзякуючы чаму збожжа не асыпаецца, тады, зразумела, што прыбытак ад сельскагаспадарчай вытворчасьці атрымліваецца вельмі значны.

Добра праведзеная ўборка ў саўгасах і колгасах будзе ў вачавідкі паказваць бядняцка-серадняцкаму сялянству перавагу буйное соцыялістычнае гаспадаркі, будзе гаварыць аб неабходнасьці ўступленьня ў колгас. Хутка і організавана праведзеная ўборка,

яшчэ раз на жывым прыкладзе дакажа бедняку і серадняку, які яшчэ ня ўступіў у колгас, аб неабходнасьці як найхутчэй уступіць у яго. Канец уборкі зьвязан з разьмеркаваньнем ураджаю сярод колгасьнікаў. Ізноу-такі, даход кожнага колгасьніка будзе залежаць ад інтэнсыўнасьці яго працы, зацікаўленасьці ў рабоце і аб увазе, якую ён аддаваў на догляд і ахову ўраджаю.

Прыклады мінулага году кажуць, што ў колгасах, у якіх адсутнічала добрая організацыя працы работа вымяраляся „палачкамі" [1]), адносіны да ўборкі былі дрэнныя—там уборка прайшла з вялікімі стратамі збожжа, зазімавала сенажаць і там даход колгасьнікаў быў вельмі невялічкім. Парадкі ў гэткіх колгасах былі на радасьць кулаку і на страту сябе і дзяржаве. Гэткія колгасы падрывалі колгасны рах наогул. Кулак гэта выкарыстоўваў у агітацыі супроць колгаснага руху. Трэба памятаць словы т. Молатава, які сказаў: „З-за недахопаў уборачнай кампаніі мінулага году мы ня поўнасьцю забясьпечылі сабе вынікі найлепшага ўраджаю і гэта павінна нас навучыць таму, як трэба рыхтавацца да ўборачнай кампаніі".

У гэтым годзе да пачатку ўборачнай кампаніі неабходна перавесьці ўсе колгасы на зьдзельшчыну, якая павінна вымярацца ў працаднёх. Кожны колгас павінен мець рабочы плян з падрабязным указаньнем, што калі рабіць. За кожную раяоту трэба ўстанавіць пэрсональную адказнасьць. Усю работу размеркаваць так, каб кожны колгасьнік ведаў, што, калі, дзе яму рабіць. Плянавасьць, організаванасьць, цьвёрдая дысцыпліна і ўдарныя мэтоды працы павінны забясьпечыць добраякасную ўборку ўраджаю і ў тэрмін.

Асноўнымі работамі ўборачнай кампаніі зьяўляюцца:

1. Рамонт, падрыхтоўка с.-г. інвэнтару і хавальнікаў збожжа.
2. Догляд і ахова пасеваў.
3. Уборка сена.
4. Уборка збожжавых, тэхнічных і садова-гародных культур.
5. Малацьба і схова сабранага ўраджаю.
6. Сіласаваньне.

---

[1]) У многіх колгасах за прапрацаваны дзень ставілі ў вучотнай кніжцы палачку, ня ўлічваючы характару работы, якасьці і колькасьці.

7. Разьмеркаваньне ўраджаю і здача дзяржаве лішкаў збожжа.

Вось тыя вузлавыя вытворчыя задачы ўборачнай кампаніі. Яны будуць цалкам выкананы толькі ў тым выпадку, калі за падрыхтоўку да вырашэньня іх возьмуцца за 2—3 месяцы да ўборкі. Неабходна зараз-жа разгарнуць падрыхтоўчую работу на аснове падрабязнага, прадуманага рабочага пляну, аб якім павінен да дробязяй ведаць кожны рабочы саўгасу і колгасьнік.

3. Рамонт і падрыхтоўка сельскагаспадарчага інвэнтару і хавальнікаў збожжа.

Шпаркае разьвіцьце прамысловасьці, і ў асаблівасьці сельскагаспадарчага машынабудаўніцтва, ужо зараз часткова забясьпечвае с.-г. вытворчасьць уборачнымі машынамі. Машынная апрацоўка зямлі ў першым пэрыодзе (пахата, засеў) займае значнае месца. 30 МТС, або 924 трактараў у БССР апрацоўваюць 145650 *га* зямлі, або 8 проц. агульнай плошчы зямлі. Машынная апрацоўка ў другім пэрыодзе, г. зн. уборка машынамі ў гэтым напрамку ў нас робіць яшчэ толькі першыя крокі. Праўда, у гэтым годзе с.-г. машын для ўборачнай кампаніі будзе значна болей чым у мінулым годзе, але гэта яшчэ далёка ня дасьць магчымасьці правесьці поўны збор ураджаю машынамі. На поўнае забесьпячэньне машынамі ў гэтым годзе спадзявацца яшчэ ня трэба. Патрэбна мобілізаваць усе ўнутраныя рэсурсы, якія ў нас ёсьць, каб забясьпечыць поўнае выкананьне плянаў уборачнай кампаніі.

Пастанова ЦК КП(б)Б аб забесьпячэньні ў гэтым годзе ўборачнай кампаніі с-г. машынамі кажа наступнае: „Белсельгасснабу, Саўгастрэсту, Трактарацэнтру і НКЗ прыняць усе захады да своечасовага завозу і разьмеркаваньня ўборачных і малацільных машын у разьмерах, вызначаных плянам, зьвярнуўшы асаблівую ўвагу на завоз ільнацерабілак, бульбакапалак, забясьпечыўшы сельскагаспадарчыя машыны і трактары неабходнымі запаснымі часткамі. Бельсельгасснабу, с.-г. коопэрацыі і РВК прыняць усе захады да рэалізацыі залежаў уборачных і малацільных с.-г. машын і прылад, узмацніўшы працу па своечасоваму рамонту ўборачных і малацільных машын, трантпортных сродкаў саўгасаў, МТС і колгасаў, скончыўшы рамонт іх не пазьней 1 ліпеня 1931 году" („Зьвязда" 6 чэрвеня).

Такім чынам, першачарговай задачай у падрыхтоўцы да ўборачнай кампаніі зьяўляецца прывядзеньне ў парадак усяго с.-г. інвэнтару гаспадаркі, якім па пляне прызначаны с. г. машыны, павінны іх атрымаць. Выявіць увесь стары, заляжалы с.-г. інвэнтар, адрамантаваць яго і ўключыць у плян уборачных работ.

Новыя машыны патрэбна зараней праверыць, каб не атрымалася промаху мінулага году, калі выяжджалі з новай машынай на работу, а яна аказвалася або няспраўнай, або проста, ад няўменьня працаваць на ёй, хутка ламалася.

Да 1 ліпеня неабходна падрыхтаваць увесь с.-г. інвэнтар. Для гэтай мэты прыняць захады да таго, каб рамонтныя майстэрні МТС, саўгасаў, колгасаў і нават кузьні прыватных асоб бесьперабойна працавалі па рамонце с.-г. інвэнтару. Вышукаць усе залежы жалеза, як новага, так і старага, забясьпечыць майстэрні вугалем, адным словам, ствараць умовы для поўнага заканчэньня рамонту машын і іншага с.-г. інвэнтару да пачатку уборкі ўраджаю.

Пасьля выхаду ўсяго с.- г. інвэнтару і машын з рамонту, трэба зараней улічыць, колькі, дзе, калі яны будуць працаваць. Падабраць да машын і іншага с.-г. інвэнтару ўсе неабходныя дадатковыя часткі. І самае важнае, разьмеркаваць машыны па брыгадах. Устанавіць асаблівую адказнасьць за ахову і продукцыйнасьць машыны. Прымацаваць машыны, коняй і г. д. да адпаведных асоб, якія будуць цалкам за іх адказваць. Разгарнуць соцспаборніцтва і ўдарніцтва паміж брыгадамі па лепшы догляд за машынамі. Цьвёрда вызначыць тэхнічны мінімум для догляду за машынай. Выпрацаваць памяткі па доглядзе за машынамі і вывесіць іх на відных месцах. Лезунг „тэхніку ў масы“ ў сялянскай гаспадарцы, якая ўсё больш і больш машынізуецца, павінен стаць адным з асноўных баявых лёзунгаў.

Загадзя трэба вызначыць, колькі кожная машына павінна працаваць у суткі, прычым, норма выпрацоўкі машыны павінна раўняцца па машыне з большай вытворчасьцю. Практыка колгасаў паказала, што некаторыя работы можна выконваць на працягу сутак. Для трактараў, напрыклад, работу неабходна ўстанавіць у 2—3 зьмены. Тое-ж самае і адносна малатарань.

Трэба загадзя паклапаціцца аб падрыхтоўцы раду матэрыялаў, якія на першы погляд здаюцца „дробязнымі“, напрыклад: рамонт

збруі, закупка тачыльных брускоў, тачыльных камняў, малаткоў бабак для клёпкі кос, тачыльных прыбораў для рэжучых апаратаў, акуляры для малацьбітоў і рукавіцы, прыгатаваць вяроўкі, паперу для вядзеньня ўліку і г. д. Усё гэта загадзя павінна быць улічана і падрыхтавана, бо адсутнасьць, напрыклад, бабак для клёпкі кос можа затармазіць усю справу касьбы.

Адначасова з падрыхтоўкай машын і іншага с.-г. інвэнтару да ўборкі ўраджаю, неабходна рамантаваць старыя і пабудаваць новыя хавальнікі для ўраджаю. Нельга гэтую справу адкладаць да таго часу, пакуль памалоцяць збожжа. У буйных саўгасах і колгасах, у якіх збожжа не надоўга затрымаецца, магчыма набудова лёгкіх, недарагіх збожжахавальнікаў. Ува ўсіх іншых выпадках трэба рамантаваць старыя збожжахавальнікі. Для аховы гатунковага збожжа, гатунковага насеннага матэрыялу і хавальнікаў павінна быць асобнае памяшканьне, або у агульным, але абавязкова павінна быць аддзяленьне для сховы яго і ні ў якім разе не дапушчаць зьмешваньня.

За некалькі тыдняў да ссыпкі збожжа ўсе хавальнікі павінны быць добра праветраны, ачышчаны ад бруду, мышэй, крыс і прадызэнфікаваны. Падлогу старанна папрвіць. Замазаць усе дзіркі грызуноў, утрамбаваць вакол добра зямлю і падрамантаваць месцы, адкуль можа пагражаць сырасьць. Збожжа перад засыпкай у засекі абавязкова прасушваць. Выпрацаваць асноўныя правілы для хаваньня і догляду за кожнай культурай у паасобку і перадаць іх тым таварышом, якія будуць за гэтым сачыць.

Уся работа па падрыхтоўцы хавальнікаў, с.-г. інвэнтару, машын і разьбіўка людзей на брыгады павінна абавязкова скончыцца да пачатку ўборачных работ, у процілеглым выпадку гэта можа адцягнуць уборку і пашкодзіць агульнай справе ўборачнай кампаніі.

4. Падрыхтоўка жывой і мэханічнай цягавай сілы

У гэтым годзе, у параўнаньні з мінулым, мы маем значна большую колькасьць трактароў. Усе яны павінны быць поўнасьцю скарыстаны ў часе уборачнай кампаніі. За кароткі тэрмін перарыву ў рабоце паміж сканчэньнем веснавой сяўбы і пачаткам уборкі, трактарныя станцыі павінны добра падрыхтавацца да уборкі ўраджаю. Усе трактары павінны быць праверены, адрамантаваны

і прыведзены ў поўную гатоўнасьць да ўборачнай кампаніі. Да трактароў неабходна падрыхтаваць адпаведны прычэпны інвэнтар. Загадзя трэба ўлічыць колькі і якія машыны працуюць на касьбе, на возцы, на малацьбе і г. д. Трактар павінен скарыстоўвацца на працягу 21 гадз. у суткі. Трактары павінны працаваць у 3 зьмены, дзе-б яны не працавалі (на малацьбе, на касьбе, ці на ворыве). Патрэбна імкнуцца да таго, каб кожная машына працавала з найвялікшай продукцыйнасьцю і найменшым прастоем. Расходаваць гаручы матэрыял трэба як можна больш беражліва. Пільная ўвага, клапатлівасьць і старанны догляд за трактарамі, а таксама пляновае іх скарыстаньне і поўная нагрузка значна дапамогуць у тэй вялізарнай рабоце, якую мы павінны праводзіць па ўборцы ўраджаю.

МТС у гэтым годзе абслужаць далёка ня ўсе калгасы і саўгасы. Галоўнай цяглавай сілай застаецца пакуль што яшчэ конь. Нават і ў тых месцах, дзе будзе працаваць МТС, конную сілу ігнараваць нельга. VI зьезд Саветаў у сваей пастанове аб калгасным будаўніцтве адзначыў, што „растрату конскай цягі зьезд лічыць праявай кулацкага ўплыву і прапануе ўсім органам савецкай улады з гэтай зьявай весьці самую рашучую барацьбу. Конская цяглавая сіла павінна быць поўнасьцю захавана і побач з трактарам нагружана для перавозкі ўраджаю і дапаможных работ“.

У часе перадышку ў рабоце паміж сяўбой і пачаткам уборкі— для рабочых коняй патрэбна організаваць лепшую дачу корму. Загадзя разьмеркаваць коняй па асобных відах работы. На цяжкія работы прызначаць найбольш вынослівых і працаздольных коняй. Лёгкія работы ўскласьці на слабых коняй. На аснове вопыту мінулага году вызначыць, у залежнасьці ад асобных відаў работы, нормы нагрузкі для рабочых коняй. Вызначэньне нормы на коняй залежыць ад кожнага саўгасу, калгасу асобна, бо тут патрэбна ўлічыць і стан жывой сілы, і адлегласьць возкі ўраджаю, і характар самой работы.

Само сабой зразумела, што падгонка збруі і замацаваньне яе на ўвесь час работы за адпаведным канём павінны няўхільна праводзіцца, у праціўным выпадку конь хутка выйдзе з працы ад параненьня шыі, ног і г. д. Неабходна загадзя падрыхтаваць таксама і фуражны фонд, і пасудзіну, у якой ён будзе давацца: кармушкі, паходныя ясьлі для фуражу і г. д.

5. Організацыя працы, рабочы плян, улік, праверка выкананьня

Вялікую ролю ва ўборачнай кампаніі адыгрывае організацыя працы. Самы лепшы ураджай, нават пры вялікай колькасьці рабочых, магчыма згубіць ад дрэннай організацыі сіл у часе працы. Перавага колектыўнай гаспадаркі ў тым і выяўляецца, што праца ў ёй непараўнальна больш продукцыйная, чым у аднаасобнай. Трэба толькі ўмець добра расставіць сілы, кожнаму даць работу, зацікавіць яго гэтай работай. З практыкі мінулага году выяўлена, што продукцыйнасьць працы колгасьніка у колгасе у 2—3 разы вышэй за продукцыйнасьць селяніна ў аднаасобнай гаспадарцы. Зразумела, што і даход у колгасьнікаў быў больш, чым у аднаасобных сялян.

Аб недахопах колгаснай работы ў мінулым годзе VI зьезд Саветаў сказаў наступнае: „Галоўнейшымі і самымі шкоднымі недахопамі ў рабоце колгасаў у 1930 годзе былі, па-першае, разьмеркаваньне колгаснага даходу не па колькасьці і якасьці працы колгасьнікаў, а па душах і, па-другое, няўмелая і дрэнная організацыя працы, у асаблівасьці ў справе уборкі ураджаю". Разьмеркаваньне даходу мае простую сувязь з організацыяй працы. Калі даход будзе разьмяркоўвацца па якасьці і колькасьці працы, тады і зацікаўленасьць у рабоце будзе большая.

Першай асноўнай умовай правільнай організацыі працы павінна быць: хто больш і лепш працуе, той больш атрымлівае; хто не працуе, той нічога не атрымлівае. Рашуча зьнішчыць падушны па-ядоцкі спосаб разьмеркаваньня даходаў колгасу. Ён шкодзіць колгаснай гаспадарцы і плодзіць гультаеў і дармаедаў.

Другой умовай правільнай організацыі працы зьяўляецца перавод усіх асноўных работ на зьдзельшчыну. Вопыт мінулага году паказаў, што гэта ёсьць найлепшы спосаб організацыі працы ў колгасе: ён дысцыплінуе работніка, зацікаўлівае яго ў рабоце і дае магчымасьць атрымаць больш даходу.

Рад колгасаў БССР зьдзельшчыну „правялі" толькі на паперы, формальна падышлі да вырашэньня гэтага вельмі важнага пытаньня і, зразумела, што гэтым яны дапамагаюць кулацкай агітацыі супроць зьдзельшчыны.

Трэцяй умовай організацыі працы павінна быць правільнае вызначэньне норм выпрацоўкі і ацэнкі паасобных работ. Пры

гэтым трэба раўняцца па лепшых брыгадах і колгасьніках, якія далі найвялікшую колькасьць і высокую якасьць выпрацоўкі. Трэба загадзя прадугледзець, каб не вызначаліся зусім малыя нормы выпрацоўкі, ці вельмі высокія. Як тая, так і другая крайнасьць пашкодзіць вызначэньню правільнай нормы выпрацоўкі. Работы, якія нельга дасканала нормаваць, трэба пераводзіць на урочную зьдзельшчыну.

Кожны від работы павінен быць ацэнен у працаднях і ні ў якім разе не ў грашох. Уся работа прыкладна магчыма быць разьбіта на гэткія групы: 1-я група—лёгкія работы (возка, растрэсваньне сена і г. д.)—яны могуць быць ацэнены ў $^{3}/_{4}$ працадня; II-я група—сярэднія работы (полка, вязка снапоў, скірдаваньне і г. д.)—ацэньваюцца ў адзін працадзень;

3-я група работ—цяжкія работы (касьба, жніво, догляд за коньмі і г. д.)—ацэньваюцца ў $1^{1}/_{4}$ працадня; 4-я група—кваліфікаваныя работы (трактарысты, машыністы малатарань і г. д.)—ацэньваюцца ў $1^{1}/_{2}$ працадні. На асобныя віды работы, якія неабходна тэрмінова скончыць, магчыма надбаўка ў працаднях.

Ч а ц ь в е р т а я у м о в а правільнай арганізацыі працы—добрыя адносіны да машын і рабочай жывёлы. Абязьлічка не павінна мець месца ў соцыялістычнай гаспадарцы.

П я т а я ў м о в а а р г а н і з а ц ы і п р а ц ы—заахвочваньне і прэміяваньне лепшых ударнікаў, паказаўшых прыклад добрасумленных адносін да працы і высокую продукцыйнасьць яе. Гультаёў, сымулянтаў і п'яніц бічаваць праз насьценныя газэты, чорныя дошкі і на агульных сходах колгасьнікаў. Апрача гэтага, ужываць меры пакараньня, уключна да выключэньня з колгасу.

Працоўная сіла колгасаў павінна быць расстаўлена так, каб быў ахоплен кожны вучастак работы і забясьпечана яго выкананьне. Кожны колгасьнік павінен загадзя ведаць, дзе ён будзе працаваць, з кім, на чым і г. д. Уся справа заключаецца ў тым, каб аднначасова з добраправедзенай уборкай паказаць перавагу колектыўнай гаспадаркі перад дробнай—аднаасобніка. Вопыт мінулага году і веснавой сяўбы паказаў, што лепшай організацыяй людзей зьяўляюцца брыгадныя формы. У час уборачнай кампаніі могуць быць вылучаны брыгады касцоў, брыгады для прапалкі ільну і бульбы, брыгады для працы на жніве, у малатарні і г. д. Брыгады, у залежнасьці ад характару работы, могуць перагру-

поўвацца. Адным словам, у час уборачнай кампаніі патрэбна праявіць максымальную опэрацыйнасьць і гібкасьць у манэўраваньні рабочай сілай. У кожнай брыгадзе павінна быць размеркаваньне абавязкаў, або разьдзяленьне працы. Больш дужэйшыя павінны выконваць цяжэйшую працу, і наадварот.

Кожная брыгада павінна мець дасканала распрацаваны плян работы, з паказаньнем тэрміну яе, аб'ёму работы і якасьці выкананьня. Брыгады павінны прымацоўвацца да пэўных вучасткаў. На чале брыгады павінен быць брыгадзір, вылучаны з лепшых вопытных ударнікаў. Улік работы праводзіць ён-жа.

Організацыя брыгад павінна закончыцца не пазьней як за 10 дзён да пачатку работы.

Аб уліку працы на аснове зьдзельшчыны апошні пленум ЦК УсеКП (б) зазначыў наступнае: „Усе бяз выключэньня работы ў колгасах павінны быць організаваны на асновах зьдзельшчыны з тым, каб самыя формы зьдзельшчыны былі найбольш простымі і зразумелымі кожнаму колгасьніку і колькасьць працадзен, якая прылічваецца колгасьніку, магла быць запісана ў яго працоўную кніжку без складаных разьлікаў, з вучотам пры гэтым ня толькі колькасьці зробленай работы, але яе і якасьці“.

У організацыі работ вялікую ролю адыгрывае нормальнае і сваячасовае абслугоўваньне працуючых харчамі, вадой, гаручым матэрыялам, машын і г. д. У мінулую уборачную кампанію нямала было перабояў у рабоце з-за адсутнасьці вады, спазьненьня абедаў і г. д. Патрэбна загадзя усё гэта прадугледзець. Падрыхтаваць бочкі для вады, назначыць пункты, куды яны павінны падвозіцца, адкуль і г. д. Паклапаціцца аб набыцьці невялічкіх аптэчак.

У час уборачнай кампаніі ўся рабочая сіла, якая ёсьць, павінна быць поўнасьцю скарыстана. Колгасы павінны у найбольш кароткі тэрмін закончыць сваю уборку і дапамагчы саўгасам. Апрача таго, колгасам неабходна ужо спачатку работы вылучыць некалькі чалавек для работы ў саўгасе на ўвесь сэзон.

Скарыстаньне жаночай сілы набывае вялікае значэньне. У мінулую ўборачную кампанію ня ўсе жанчыны выходзілі на работу. У гэтым годзе неабходна забясьпечыць поўнае скарыстаньне жаночай рабочай сілы. Для гэтай мэты кожны саўгас, колгас павінны організаваць на час уборачных работ дзіцячыя яслі,

пляцоўкі і г. д. Там, дзе гэта немагчыма зрабіць—патрэбна скарыстаць старыкоў для догляду за дзяцьмі.

Для набыцьця некаторай кваліфікацыі ў справе догляду за машынай і для работы на машынах, кожны саўгас і колгас павінен загадзя падрыхтаваць кадры для гэтай мэты. Організаваць каротка-тэрміновыя курсы, курсы-конфэрэнцыі і г. д.

Перад пачаткам работы кожны сельсавет, саўгас, колгас, МТС павінны мець рабочы плян уборкі. Рабочы плян складаецца такім чынам: усе об'екты работы разьбіваюцца на паасобныя вучасткі. Для кожнага вучастку работы павінен быць вызначаны колькасны разьмер, напрыклад, 5-га сенажаці; тэрмін, у які павінен быць убраны гэты вучастак, колькасьць працуючых на ім і хто куды перавозіць і г. д. Трэба прадугледзець таксама і работу, якая ёсьць у аднаасобнай гаспадарцы колгасьніка, напрыклад, уборка гароду.

Рабочы плян трэба абгаварыць на вытворчай нарадзе, а потым і на агульным сходзе колгасьнікаў. Рабочы плян брыгады абгаварваецца на нарадзе брыгады. Кожны колгасьнік, рабочы саўгасу абавязкова павінны ведаць плян і ўдзельнічаць у яго абгаварэньні. Недахоп рабочых плянаў мінулага году быў той, што яны былі расплывістымі і агульнымі. Плян павінен быць конкрэтным і зразумелым. Рабочы плян патрэбна скласьці за 10—15 дзён да уборачных работ.

Мала скласьці плян, трэба яго выконваць і правяраць. Часта бываюць выпадкі, што колгасьнікі прымаюць рашэньне і яно застаецца нявыкананым. Чаму гэта так? Таму, што рашэньне неконкрэтнае: не паказана хто яго павінен выконваць і адсутнічае праверка. А таму патрэбна самая рашучая праверка выкананьня плянаў. У супрацьным выпадку намечаныя пляны і прынятыя рашэньні могуць застацца нявыкананымі і гэта балюча адаб'ецца на ўсёй уборачнай кампаніі.

Цьвёрды плян, дасканалы улік і праверка выкананьня—забясьпечаць правільную організацыю уборкі ўраджаю.

6. Догляд і ахова пасеваў.

Пасеяць—гэта яшчэ ня ўсё для забесьпячэньня ўраджаю. Трэба організаваць догляд і ахову засеваў. Для забесьпячэньня лепшага ўраджаю патрэбна зьнішчаць пустазельле, весьці барацьбу з паля-

вымі шкоднікамі, наладзіць спэцыяльны догляд за асобнымі культурамі і праводзіць памяшканьне сенажацяй і паш.

Пустазельле вельмі жывучае і пладавітае. Яно выпустошвае глебу, заглушае пасеў культуры і псуе збожжа. Выяўлена, што на глебе, дзе шмат пустазельля, ураджай бывае аж да 3 разоў ніжэй, чым на чыстых палях. У аднаасобных гаспадарках барацьбу з пустазельлем весьці было цяжка і яны вельмі засьмечвалі глебу.

Межы, якіх вельмі шмат у аднаасобных гаспадарках, зьяўляюцца галоўнымі рассаднікамі пустазельля. Задачай саўгасаў і калгасаў, МТС і аднаасобных гаспадарак зараз зьяўляецца рашучая барацьба за ачыстку палёў ад пустазельля, як спадчыны капіталізму. Для гэтай мэты павінны быць праведзены наступныя меры папярэджаньня і барацьбы з пустазельлем: межы, дарогі, канавы—павінны пэрыодычна скошвацца. Шырока разгарнуць апол паасобных культур, баранаваньне паасобных культур і г. д.

Асаблівую ўвагу неабходна зьвярнуць на прапалку і празорваньне асобных культур. Напрыклад, неабходна праводзіць акучваньне або аборваньне бульбы, у часе якога шмат пустазельля прападае.

Догляд за ільном павінен быць вельмі ўважлівы. Прапалку ільну трэба рабіць ня менш 2 раз на працягу лета. Досьледы паказваюць, што прапалоны лён дае значны ўраджай па колькасьці і якасьці. Непрапалоны лён можа зусім загінуць ад пустазельля, якім ён густа зарастае.

Яшчэ больш пільнай увагі і догляду патрабуюць гароды. Самае галоўнае ў доглядзе за гародамі — гэта прапалка і паліваньне. Прапалку гародаў трэба рабіць да тэй пары, пакуль ня будзе зьнішчана усе пустазельле. Лепей прапалку рабіць ня рукамі, а матыгамі. Для гэтай мэты арганізаваць спэцыяльныя жаночыя брыгады. ЦК КП(б)Б у сваёй пастанове аб падрыхтоўцы і правядзеньні ўборачнай кампаніі адзначыў: „ЦК паказвае на асаблівую неабходнасьць арганізацыі жаночай працы для догляду за пасевамі і ў часе ўборкі. Арганізаваць спэцыяльныя жаночыя брыгады, разгарнуўшы паміж імі соцспаборніцтва і ўдарніцтва, зьяўляецца важнейшай задачай партыйных і калгасна-коопэрацыйных арганізацый“.

Праполка матыгамі значна павялічвае продукцыйнасьць працы і гэтым самым дае магчымасьць не займаць шмат людзей на праполцы гародаў.

Ня толькі пустазельле зьніжае ўраджай, але куды больш зьніжаюць і зьнішчажаюць яго палявыя шкоднікі і хвароба расьлін. Праўда, барацьба з пустазельлем захоўвае культуры пасеваў ад шкоднікаў і хворасьці.

Саранча, мушкі, чэрві і г. д. амаль кожны год прыносяць дзяржаве і сялянству страты на мільёны рублёў. Ва ўмовах аднаасобных дробных сялянскіх гаспадарак барацьбу са шкоднікамі праводзіць вельмі цяжка. Зараз, пры організацыі буйных соцыялістычных гаспадарак, магчыма поўнае зьнішчэньне палявых шкоднікаў і значнае зьмяншэньне хворасьці культур пасеву, а гэтым самым і павялічэньне ураджаю палеў. Гэтым летам неабходна правесьці рад мер па зьнішчэньні палявых шкоднікаў і хворасьці расьлін. У кожным паасобным выпадку трэба зьвяртацца да аграномa і пры яго актыўным удзеле правесьці барацьбу са шкоднікамі палеў. На барацьбу са шкоднікамі неабходна мобілізаваць усю агрономічную сілу, комсамольцаў, вучняў, піонэраў і г. д. Барацьба з палявымі шкоднікамі палепшыць ураджай і павысіць кармавую базу для соцыялістычнага разьвіцьця жывёлагадоўлі.

Догляд за сенажацямі і пашамі, а таксама паляпшэньне іх, даюць значна больш ўкос травы. У БССР да сёлетняга году рэдка дзе паляпшалі сенажаці. На догляд за сенажацямі не зьвярталі ніякай увагі. Зразумела, што у аднаасобным сэктары і зрабіць што-небудзь для палепшаньня сенажаці было цяжка. Ва ўмовах буйной соцыялістычнай гаспадаркі магчыма і патрэбна зрабіць круты паварот да палепшаньня сенажацяй.

У гэтым годзе плошча сенажаці значна пашыраецца і праводзяцца работы для палепшаньня якасьці сенажаці.

7. Уборка сенажаці.

Сена у кармавой базе БССР займае больш як 30 проц., а таму і яго ўборка мае вельмі вялікае гаспадарча-політычнае значэньне. Плошча сенажаці БССР, у параўнаньні з мінулым годам, значна пашырылася: натуральныя сенажаці павялічыліся з 1821 тысячы га

ў 1930 годзе, да 2000 тысяч *га* ў 1931 годзе. Плошча пад сеенымі травамі павялічылася з 284 тысяч *га* да 350 тысяч *га*. У сувязі з гэтым паўстае баявая задача правесьці арганізавана ўборку сенажаці і, такім чынам, забясьпечыць адны з асноўных частак пляну стварэньня кармовай базы для соцыялістычнай жывёлагадоўлі.

Галаўнейшай задачай сенаўборкі зьяўляецца раньняе і найхутчэйшае правядзеньне яе. Перастой траў прыводзіць да страты яе харчовасьці і дае грубае сена. Правёўшы раньнюю ўборку сенажацяй, магчыма зьняць і другі укос. Пастанова ЦК КП(б)Б аб гэтым кажа наступнае: „Прыняць усе захады да арганізацыі ня менш двух укосаў заліўных сенажацяй, своечасовай і поўнай сенаўборкі“ і г. д.

Такім чынам, уборку сена мы павінны правесьці пад лозунгам: „У саўгасах і колгасах атрымаць з лугоў ня менш 2 укосаў у год“. Касьбу трэба пачынаць як толькі трава пачне цьвісьці, бо расьцьвіце. Нельга чакаць, пакуль скончыцца цьвіценьне. Н[illegible] адцьвітаўшая трава губляе шмат харчовасьці. Грубыя травы — асаку і іншыя, наогул, трэба касіць яшчэ зусім маладой, бо застарэлую жывёліна дрэнна ёсьць.

Найбольш важнай работай у часе ўборкі сенажацяй зьяўляецца сушка травы. Сонечнае надвор'е патрэбна скарыстоўваць для сушкі травы як мага лепей. Вялікіх і тоўстых радоў травы пакідаць ня трэба. Усьлед за касцом патрэбна раскідаць іх. У такіх выпадках трава хутчэй высыхае. Канюшыну і віку магчыма сушыць на падстаўках, кольлях, агарожах, пірамідах і г. д.

Пасьля сушкі класьці сена ў копы, а потым у стагі. У копах сена не павінна доўга затрымлівацца, бо ў выпадку дажджу яно замокне і прыдзецца зноў яго перасушваць. Там, дзе ёсьць спэцыяльныя пуні, сена лепей адразу адвозіць туды.

Саўгасы і калгасы, апрача гадовага запасу кармоў для сваёй жывелы, павінны ў гэтым годзе стварыць яшчэ запасны фонд. У кожнай вёсцы, саўгасе, колгасе ў агульным рабочым пляне па ўборцы ўраджаю пытаньне сенаўборкі трэба вылучыць асобна. У рабочым пляне павінна быць указана: плошча сенажаці (дзе, якая), тэрмін работы (калі пачаць, калі скончыць), колькі чалавек павінна быць занята рабочых і хто іменна, колькі і якіх

машын патрэбна, цягавай сілы, куды вазіць сена для сховы. Плян павінен прадугледаець і скарыстаньне атавы.

Уборка сенажаці павінна прыцягваць да сябе увагу ўсіх рабочых саўгасу, колгасу і бедняцка-серадняцкія масы вескі, яна павінна праходзіць пад лезунгам „Ніводнага гектару сенажаці не павінна застацца ня ўбранага“. Пры гэтым трэба мець на увазе словы тав. Якаўлева, які ў адным з сваіх дакладаў сказаў: ураджай павінен вымярацца ня тым, што вырасла, а тэй колькасьцю прадукцыі, якая фактычна наступіла ў распараджэньне пролетарскай дзяржавы.

8. Уборка збожжавых, тэхнічных і гародных культур

Пры ўборцы любой культуры вялікую ролю адыгрывае своечасовасьць пачатку і сканчэньня работы. Культуры пасьпяюць не адразу. Адны раней, другія пазьней, а таму і уборку трэба рабіць у адпаведнасьці з тэй культурай, якая ўжо гатова да ўборкі. Спазьненьне з уборкай культуры ці занадта раньняя уборка значна зьмяншае вартасьць збор данай культуры.

Асноўнай задачай па уборцы збожжавых культур зьяўляецца: поўная і своечасовая ўборка пасеваў, зьніжэньне страт і хуткі выхад таварнага хлеба.

Пачынаючы ўборку збожжа трэба памятаць, што ў стане нормальнай сьпеласьці ён знаходзіцца ня доўга 10 -15 дзён і збожжа пачынае перастойвацца, а гэта значыць і асыпацца. Перастаянае збожжа дае отсып у 3 - 4 разы больш чым засеена на гэтай тэрыторыі. Пры адначасовым пасьпяваньні некалькіх культур трэба ўбіраць у першую чаргу на ўзвышшах, на пяшчанай глебе і таварна насенныя культуры. У кожным паасобным выпадку патрэбна параіцца з аграномам.

У мэтах барацьбы са стратамі павінна быць пашырана практыка снапавязкі жыта, аўсу, ячменю і інш., замест россыпу. Такі спосаб зьбіраньня ўраджаю захоўвае яго ад абсыпаньня. Але ў кожным асобным выпадку магчыма рабіць выключэньні.

Уборка тэхнічных культур патрабуе больш увагі і пільнасьці да іх, асабліва пры пашыранай плошчы засеву і недастатковай яшчэ мэханізацыі уборкі. У нас на Беларусі вялікую колькасьць засеўнай плошчы тэхнічных культур займае бульба і лён. Уборку

бульбы неабходна зрабіць як мага ў карацейшы тэрмін (7—10 дзён). Бульбянік, калі ён зялёны, магчыма скасіць і скарыстаць для сілосу. Заражоны бульбянік трэба зьнішчаць. Уборку бульбы можна рабіць плугам, а потым падбіраць бульбакапалкай і ручным спосабам. Перад засыпкай бульбы ў хавальнікі, яе патрэбна добра прасушваць. Пасьля ўборкі неабходна пабаранаваць поле і сабраць пакінутую у зямлі бульбу. Пажадана, каб бульбу перад засыпкай у гурты сарціравалі. Дробную—жывеле, сярэднюю—пакінуць на насеньне, а буйную для колгаснікаў і для здачы па контрактацыі.

Яшчэ больш увагі патрэбна зьвярнуць на ўборку лёну. Беларусь мае рад ільнаводчых раёнаў. Плошча засеву лёну ў гэтым годзе значна пашырылася, а зараз рашаючым момантам для атрыманьня вялікай колькасьці сырцу для нашай прамысловасьці зьяўляецца уборка і апрацоўка лёну. У некаторых мясцох работа па уборцы і апрацоўцы лёну будзе механізавана, але значная колькасьць яшчэ будзе апрацоўвацца ручным спосабам. З тае прычыны, што лён патрабуе шмат рабочых дзён для яго апрацоўкі, саўгасы і колгасы павінны гэта ўлічыць, прадугледзіць у сваіх плянах і забясьпечыць добрую яго ўборку і апрацоўку.

Уборка гародніны, зноў-ткі, павінна быць арганізавана, улічыўшы тэрмін высьпяваньня адпаведнай культуры. У кожным паасобным выпадку па ўборцы і доглядзе за гароднымі культурамі трэба раіцца з спэцыялістам. Ні ў якім разе не дапусьціць псаваньня асобных культур гародніны. Загадзя прадугледзець, хто іх будзе даглядаць, куды складваць і дзе хаваць. Засеўная плошча гародных культур сваёй продукцыяй можа ў поўнай меры забясьпечыць насельніцтва гораду і вёскі, калі толькі сваячасова ўбраць яе і захаваць.

9. Малацьба

З абмалотам зацягваць ня трэба. Як толькі пасеў культуры будзе зьняты, праз 2—3 дні трэба пачаць абмалот. Хуткае правядзеньне абмалоту забясьпечыць сваячасовае выкананьне контракцыйных умоў, разьмеркаваньне ўраджаю сярод колгаснікаў і здачу лішкаў хлеба дзяржаве. Работа прадпрыемстваў, якія працуюць на с.-г. сыравіне (сьпіртусовыя, крухмальныя, тэк-

стыльныя і г. д.) у значнай ступені залежыць і ад хуткасьці ўборкі ўраджаю. Бо запасы сыравіны у гэты час пачынаюць прыходзіць к канцу, і калі сельская гаспадарка яе ня дасьць своечасова, то магчымы буйныя перабоі у рабоце гэтых прадпрыемстваў. Такім чынам, барацьба супроць зацяжкі абмалоту, ёсьць барацьба за тэмпы соцыялістычнага будаўніцтва. Збожжа-загатоўчая кампанія ў гэтым годзе павінна быць скончана да 1 студзеня поўнасьцю. У буйных саўгасах і колгасах у час уборкі павінна быць [illegible] збожжавых і тэхнічных культур, [illegible] такім чынам: уборка, абмалот, перавозка на ссыпныя пункты. Уборка гэтага году патрабуе, каб быў арганізаваны бесьперапынны паток ураджаю з поля да малатарні, ссыпных пунктаў, заводаў.

Увесь абмалот павінен быць скончаны ў 40—50 дзён. Абмалот трэба арганізаваць так, каб правесьці яго з найменшымі стратамі. Спазьненьне з абмалотам прыводзіць да псаваньня збожжа: яно прарастае ў снапох, гніе, у ім разводзяцца мышы і т. д. Абмалот збожжа павінен скончыцца ў 20—30 дзён. Шырока практыкаваць абмалот збожжа [illegible] на полі. Рабіць спэцыяльныя пляцоўкі, каля якіх сушыць збожжавыя культуры і тут-жа малаціць.

Малацьбу трэба арганізаваць такім чынам, каб магчыма было працаваць і ў дрэннае надвор'е. Для гэтай мэты трэба зрабіць паветку з дошак ці брэзэнтавага палатна. Апрача таго прыгатаваць каля месца абмалоту вялікія стагі збожжа, у якіх яно будзе заўсёды сухое. Зараз-жа пасьля дажджу, зьняўшы верхні рад, можна малаціць. У буйных саўгасах і колгасах, дзе аб'ем работы вельмі вялікі, неабходна арганізаваць 2-х альбо 3-х зьменную работу. Вопыт мінулага году паказаў, што ноччу пры ліхтарох можна малаціць. Гэты вопыт неабходна ў гэтым годзе шырока скарыстаць. Работы ў 2—3 зьмены скароцяць тэрмін усей уборкі і дасьць магчымасьць добра падрыхтавацца і правесьці асеньнюю пасеўную кампанію.

У гэтым годзе па БССР агульная колькасьць малатарань розных тыпаў будзе значна павялічана. На кожную малатарню павінна быць вызначана норма выпрацоўкі і агульная нагрузка абмалоту за восень. Для работы складанымі малатарнямі неабходна скарыстаць нафтавыя і паравыя рухавікі ў мэтах вызваленьня трактараў для іншай работы. Рамонт лекамабіляў і нафта-

рухавікаў павінен быць зроблен разам з рамонтам трактараў. Задача уборкі гэтага году —у час абмалоту скарыстаць усе малатарні, ручныя, конныя, мэханічнай цягі своечасова іх адрамантаваўшы.

Абмалот лёну і першапатковая яго апрацоўка павінна прыцягваць да сябе самую пільную ўвагу. У мінулым годзе частка лёну, дзякуючы нядбайнасьці і правааппартуністычным разважаньням наконт таго, што лён „гэта справа „бабская", засталася няубранай і неапрацаванай. У гэтым годзе патрэбна рашуча весьці барацьбу з такога роду настроямі па-баявому правясьці ўборку лёну. У гэтым годзе пачне працаваць 48 заводаў па першапатковай апрацоўцы ільнавалакна і на іх будзе завезена 62 твінк-турбіны.

Задача заключаецца ў тым, каб уборку лёну, якая ва ўмовах БССР адыгрывае вялікае значэньне, правесьці па-баявому і з най-вялікшай гаспадарскай клапатлівасьцю.

10. Сіласаваньне

Вопыт мінулага году паказаў, што сілосны корм зьяўляецца найлепшым і танейшым кормам для жывёлы. Шмат якія саўгасьнікі і калгасьнікі ў гэту зіму пры кармленьні жывелы сілосам казалі: „Лепшага агітатара за сілос ня знойдзеш, ак яго самога". Сотні тысяч колгасьнікаў ужо сталі на шлях сіласаваньня кармоў. Яго кармовая вартасьць незамянімая: сілос дае смачны і лёгка ператраўны корм; доўгі час можа захоўвацца; малахарчовыя кармы робіць дабрахарчовымі; загатоўка яго не залежыць ад надвор'я; займае мала месца і палягчае працу пры ўборцы.

Вопыт паказаў, што удой малака ад кароў, якія харчуюцца сілосам, у два разы большы, як ад кароў, якія ядуць іншыя кармы. Сілос танейшы за іншыя кармы, напрыклад, калі лічыць сабекошт аднэй харчовай адзінкі сіласа за 100 проц., то такая-ж кармовая адзінка бульбы будзе 149 проц., а кармовых буракоў—211 проц.

Наколькі дзяржава прыдае вялікае палітычнае значэньне сіласаваньню, відаць з таго, што ЦВК СССР у сваёй адозьве

ад 5 жніўня 1930 году паказаў, што сіласаваньне кармоў зьяўляецца „справай вялікай дзяржаўнай важнасьці".

Плян сіласаваньня кармоў за 1930 год быў выканан на 3,5 мільёнаў тон і пабудована 1118 сілосных веж. Гэта лічба магла быць яшчэ павялічана, але шмат якія організацыі недаацанілі справу сіласаваньня, не падрыхтаваліся да яе і слаба аднесьліся да выкананьня пляну пасеву сілосных культур.

У 1931 годзе плян сіласаваньня кармоў прадугледжвае значнае павялічэньне ў параўнаньні з мінулым годам. Усяго па Савецкім Саюзе ў гэтым годзе павінна быць закладзена 10 млн. тон сілосу. У БССР яго павінна быць закладзена 1 млн. тон. У саўгасах БССР павінна быць закладзена 207 тысяч тон, у колгасах 503 тысячы тон і ў кооперацыйна-індывідуальным сэктары 290 тыс. тон. Па Савецкай Беларусі павінна быць пабудавана 163400 кубамэтраў веж і 1836600 сілосных ям і траншэй.

Заводамі БССР будзе выпушчана 1050 сілосарэзак. Падрыхтоўка і правядзеньне сілоснай кампаніі заключаецца ў тым, каб сваячасова былі ўбраны сілосныя культуры, падрыхтаваны вежы, ямы і г. д.

Работа па правядзеньні сілоснай кампаніі павінна быць дакладна прадугледжана ў пляне уборачных работ. Аб тэрміне уборкі кожнай з сілосных культур неабходна параіцца з спэцыялістам. Работа па сіласаваньні павінна быць скончана ў 10–15 дзен.

Задача кожнага саўгасу і колгасу—як мага больш закласьці сілосу. Для гэтай мэты скарыстаць апрача спэцыяльна сілосных культур, усю зелень і расьліны, якія толькі маюцца: балотную, лясную траву, рэшткі караньплодаў і г. д. У буйных саўгасах і колгасах павінны быць вылучаны спэцыяльныя работнікі па сіласаваньні. Для набыцьця вед па сіласаваньні вылучыць некалькі чалавек на курсы-конфэрэнцыі, якія будуць праводзіцца ў раёнах.

Комсамол, праявіўшы ў мінулым годзе ініцыятыву і здольнасьць праводзіць справу сіласаваньня, павінен зрабіць тое-ж самае і ў гэтым годзе. Разгарнуць масавую кампанію за сілос, і дабіцца яшчэ большых вынікаў.

Саўгасы, якія маюць аграномічныя сілы, павінны дапамагчы колгасам, а колгасы, у сваю чаргу, павінны дапамагчы саўгасам

рабочай сілай у правядзеньні ўборачнай кампаніі наогул і сілоснай—у паасобку.

У вёсках, дзе бядняцка-серадняцкія масы аднаасобнікаў яшчэ ня ўступілі ў колгасы, павінны таксама закладаць сілос, некалькі двароў разам, каб пры недахваце кармоў магчыма было яго скарыстаць.

11. Разьмеркаваньне ўраджаю і здача дзяржаве лішкаў збожжа.

Разьмеркаваньне ўраджаю мае вельмі вялікае значэньне ў справе замацаваньня колгасаў і далейшага іх разьвіцьця. Пленум ЦК КП(б)Б у сваёй пастанове аб задачах уборачнай кампаніі адзначыў, што заспакойвацца на посьпехах колектывізацыі пасеўкампаніі і недаацэньваць усю сур'ёзнасьць задач у галіне умацненьня колгасаў і уборкі ураджаю -адзначала-б нанесьці вялізарную шкоду справе колектывізацыі. Разьмеркаваньне даходаў не па працы, якое шырока практыкавалася ў мінулым годзе, а таксама па душах, побач з недахопам вопытнага вядзеньня буйной гаспадаркі, прывялі да таго, што ў многіх выпадках уборка ня была даведзена да канца. „Памылкі мінулага году трэба з ўсёй сур'ёзнасьцю улічыць не паўтарыць". Уся работа ў гэтым годзе павінна праводзіцца зьдзельна. Кожны работнік атрымоўвае па колькасьці працадзён і якасьці работы.

Разьмеркаваньне даходаў у колгасах павінна быць закончана не пазьней 15—20 студзеня 1932 году. Колгасы пры разьмеркаваньні даходу павінны вылучыць у непадзельны фонд 10 проц. і больш даходу ў новых колгасах і 15 проц. і больш у старых.

Установіць тэрміны выдачы колгасьнікам тэй часткі іх даходаў, якая ім належыць і своечасова выдаваць тое, што ім прылічваецца. Ні ў якім разе не дапушчаць зацяжкі ў выдачы колгасьнікам даходу, які ім належыць.

„Пры разьмеркаваньні кармовых рэсурсаў,—адзначае пленум ЦК,—у першую чаргу павінна быць забясьпечана аграмадженая частка продуктовай жывелы (асабліва колгасныя таварныя фэрмы) і рабочай жывелы, а астатняе разьмяркоўваецца паміж колгасьнікамі ў залежнасьці ад колькасьці прапрацаваных колгасьнікамі працадзён і з улікам наяўнасьці ў іх продуктовай жывелы".

Зараз-жа пасьля абмалоту аднаведнай культуры павінна быць наладжана здача лішкаў збожжа дзяржаве і выкананьне контрак-

тацыйных умоў. Трэба своечасова і баявымі тэмпамі падвезьці і здаць таварную частку ураджаю на ссыпныя пункты, элеватары, коопэратывы і г. д. Гэта спрые лепшай рабоце прамысловасьці і павялічыць паток прамысловых тавараў у вёску.

Вялікую ролю ў здачы дзяржаве збожжа адыграла контрактацыя. Контрактацыя ёсьць адзін з момантаў пляяаваньня усяе нашае народнае гаспадаркі. Мэтод контрактацыі зьявіўся „асноўным мэтодам устанаўленьня новых форм сувязі рабочае клясы і асноўных мас сялянства" (Сталін).

Контрактацыя ў гэтым годзе значна пашырылася і ахапіла па социялістычнаму сэктару 80 проц. збожжавых культур, 100 проц. пасеву бавоўны, 63 проц. пасеву ільну і канапель і г. д. Усё гэта значна палягчае здачу дзяржаве ўраджаю. Кулацтва паспрабуе агітаваць за продаж збожжа спэкулянтам, але магутны фронт колгасьнікаў павінен зьнішчыць усялякія спробы пашкодзіць збожжазагатоўкам.

Асноўная задача організацыі здачы ураджаю дзяржаве ў 1931 годзе заключаецца у тым, каб як найхутчэй здаць усю таварную частку ўраджаю; выканаць умовы па контрактацыі ў вызначаныя тэрміны; барацьба за падвышэньне якасьлі здаваемай продукцыі і за разгортваньне шырокай кампаніі за 100 проц. выкананьне і перавыкананьне загатоўчых пляняў. Організаваць чырвоныя абозы па здачы збожжа і шырокім патокам накіраваць яго ў гарады.

12. Ударніцтва і соцспаборніцтва у часе ўборачнай кампаніі

Соцыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва, як мэтод мобілізацыі актыўнасьці мас саўгасьнікаў і колгасьнікаў, бесьперапынна расьце, умацоўваюцца комуністычныя мэтоды працы. Вопыт мінулай уборачнай кампаніі паказаў, што соцспаборніцтва і ударніцтва зьявілися магутным дапаможнікам у справе хутчэйшага праводзеньня работ. Там, дзе спаборніцтва і ударніцтва праводзілася, мы мелі буйныя высока-вытворчыя вынікі па ўборцы ўраджаю.

Ударніцтва і соцспаборніцтва ёсьць ня толькі залог таму, што пляны ўборкі будуць выкананы, але залог організацыі новага колгаснага прыліву.

Н[illegible]ралiся i недахопы ў арганiзацыi соцспаборнiцтва i ўдарнiцтва, якiя заключалiся у наступным: шмат пунктаў, расплыўчатасьць, адсутнасьць праверкi i адсутнасьць стымулу да заахвочваньня.

Улiчыўшы гэтыя недахопы, трэба намецiць сабе ясныя задачы пры заключэньнi соцдагавору i вызначаць конкрэтныя пункты для ўдарнiкаў. Задачы па соцспаборнiцтве могуць быць зьведзены да наступнага: заключаць умовы конкрэтныя, дасканала прадугледжваць узятыя на сябе самаабавязельствы i тэрмiн iх выкананьня; арганiзаваць бесьперапынны кантроль выкананьня перыодычнай масавай самаправеркi; уключыць у дагавор моманты, якiя стымулююць работу: чырвоны сьцяг, прэмii i г. д., практыкаваць прэмiяваньне лепшых работнiкаў: пасылка ў ВНУ, экскурсii i г. д.

Соцспаборнiцтва i ўдарнiцтва неабходна разгарнуць памiж саўгасамi i колгасамi, асобнымi брыгадымi i удзельнiкамi брыгад. Асноўнымi пунктамi ўмовы павiнны быць: догляд за пасевамi, хуткасьць уборкi, добрая якасьць уборкi i барацьба са стратамi. Организаваць шырокую хвалю сустрэчных плянаў, якiя павiнны яшчэ больш мобiлiзаваць сiлы i энтузiязм саўгасьнiкаў i колгасьнiкаў на поўнае, хуткае добраахвотнае правядзеньне пляну уборачных работ. Соцспаборнiцтва, ударнiцтва i шырокая хваля сустрэчных плянаў павiнна выклiкаць новую хвалю прыліву бяднячка-серадняцкiх мас у колгасы.

Вытворчая сувязь памiж саўгасамi к колгасамi i МТС павiнна яшчэ больш замацавацца ў часе ўборкi селетняга ўраджаю. Колгасы павiнны аказаць значную дапамогу рабочай сiлай саўгасам. Саўгасы ў сваю чаргу павiнны дапамагчы колгасам рамонтам iнвэнтару i, скончыўшы свае работы, уборачнымi машынамi

Соцыялiстычны сэктар вёскi павiнен значна дапамагчы пры ўборцы ураджаю аднаасобнiкам сялянам—беднякам i серадиякам праз дачу iм iнвэнтару, рамонт плугоў, барон i г. д.

Па скончэньнi сваiх работ саўгасы i колгасы павiнны перакiнуць частку сваiх машын для дапамогi аднаасобнiкам беднякам бязiнвэнтарным гаспадаркам i г. д. У гэтых адносiнах трэба памятаць словы з пастаноў 16 зьезду партыi, дзе сказана: „Усталяўленьне правiльных адносiн да аднаасобных гаспадарак, якое-б у далейшым палегчыла колектывiзацыю, становiцца ў значнай сту-

пені пытаньнем аб узаемаадносінах колгасьнікаў і аднаасобнікаў" і што „абвастрэньне адносін паміж колгасьнікамі і аднаасобнікамі зьяўляецца тормазам для далейшай колектывізацыі". Гэта абавязвае дапамагаць аднаасобнікам, даказваць ім неабходнасьць уступленьня ў колгас.

13. Уборачную кампанію—да новых перамог колектывізацыі

Уборка ўраджаю павінна зьявіцца новым магутным вагаром для далейшай колектывізацыі. Социялістычны сэктар сельскае гаспадаркі праз хуткае і організаванае правядзеньне уборкі праз высокую продукцыйнасьць працы павінен даказаць перавагу буйнай социялістычнай гаспадаркі і прыняць захады да уцягненьня беднякоў і сераднякоў у колгасы.

Новыя і старыя колгасы павінны замацаваць посьпехі колектыўных гаспадарак праз правядзеньне правільна організаванай працы па уборцы ураджаю і асеньняе сяўбы; праз паказ высокай продукцыйнасьці працы, а таксама праз ачыстку колгасу ад кулацтва шкодных элемэнтаў, якія разлагаюць колгасы. Гэтыя моманты паслужаць умовай для ўцягненьня новых бядняцка-серадняцкіх гаспадарак у колгасы і для правядзеньня разам з імі асеньнягаворыва пад зяб і пасеў збожжа.

Таз. Сталин на 16-м зьезьдзе нашай партыі сказаў: „Да канца пяцігодкі суцэльная колектывізацыя ў асноўным павінна быць закончана". Гэту задачу мы павінны цьверда выконваць. Уборачная кампанія павінна стаць новым этапам забясьпечваючым новыя перамогі суцэльнай колектывізацыі і на гэтай аснове ліквідацыі кулацтва як клясы.

Посьпехі социялістычнага наступу на кулацка-нэпманскія элемэнты выклікаюць шалёнае супраціўленьне клясавага ворага. Кулацтва, якое ліквідуецца як кляса, вядзе супроцьколгасную агітацыю і падрыўную шкодніцкую работу. Мобілізацыя мас павінна забясьпечыць суровую пільнасьць на фронце клясавай барацьбы, павінна забясьпечыць яшчэ большую перамогу ў барацьбе з кулаком і кулацкім уплывам.

Буйнейшыя задачы ў організацыі і правядзеньні ўборачнай кампаніі ўскладаюцца на партыйныя і савецкія організацыі. Кожны райком, сельпартком і ячэйка павінны стаць дырэктыўным і кі-

раўнічым штабам па ўборцы ураджаю. Праводзячы цьвердую генэральную лінію нашай партыі, мобілізуючы шырокія масы на барацьбу з кулацтвам, парторганізацыі павінны забясьпечыць правільнае бальшавіцкае кіраўніцтва усімі работамі. Праваапортуністычная практыка і стаўка на самацёк не павінны мець месца. Трэба рашуча выкрываць агентаў кулацтва ў радох партыі — правых і „левых" апортуністаў, якія паспрабуюць агульнымі фразамі аб труднасьцях, непасільных тэмпах і г. д. пашкодзіць бальшавіцкаму правядзеньню ўборачнай кампаніі.

Мобілізуючы усе сілы савецкай грамадзкасьці, пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі, шляхам соцыялістычных мэтодаў працы, па-ударнаму правядзем уборачную кампанію і забясьпечым далейшы наступ соцыялізму па ўсім фронце.

ЗЬМЕСТ

Стар.

Задачы ўборачнай кампаніі

ЦАНА 20 кап.